

Moderne importord i språka i Norden

Titel: Undersøgelse af afløsningsord i de nordiske sprog
Indledning

Forfatter: Guðrún Kvaran

Kilde: Moderne importord i språka i Norden VI. Udenlandske eller hjemlige ord.
En undersøgelse af sprogene i Norden, 2007, s. 9-18

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/min/issue/archive>

© Novus forlag 2007

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Undersøgelse af afløsningsord i de nordiske sprog

Indledning

Guðrún Kvaran
Íslands Universitet, Reykjavík

1. Projektet Moderne importord i språka i Norden

Udenlandsk indflydelse, især engelsk, på de nordiske sprog er et meget diskuteret emne inden for de nordiske sprognævn, på universiteterne og i voksende grad også mere alment. Alle lægger mærke til engelske ord og udtryk, assimilerede og uassimilerede, som bruges som en del af det daglige ordforråd, især i talesproget, og ganske mange har meninger derom. Nogle synes at der ingen fare er på færde, at det gør sprogene mere levende at låne fra andre. Andre er af den opfattelse at hvis der ikke bliver gjort noget, vil de nordiske sprog ende med at blive en engelsk dialekt. De fleste står dog midt imellem disse synspunkter.

Selv om de fleste synes at have en mening enten pro eller kontra import af ord, er der ikke mange som med sikkerhed ved hvorledes situationen er i de enkelte lande i forhold til de andre nordiske lande. Man kender heller ikke almenhedens holdninger til fremmedord (d.v.s. importord der vedblivende føles fremmede) og afløsningsord, og man ved ikke hvilken rolle de spiller i sprogrøgt og bevarelse af ordforrådet i de nordiske lande. Dette er en af grundene til at det store forskningsprojekt *Moderne importord i språka i Norden (MIN)* startede 1999 under professor Helge Sandøys ledelse. Projektet omhandler dansk, finsk, finlandssvensk, færøsk, islandsk, norsk og svensk, og hensigten er at undersøge og sammenligne forskellige emner vedrørende importord i de nordiske lande (Sandøy 1999: 1).

Selve projektet er meget omfattende. Målet er ifølge Sandøys projektskitse, kapitel 1.1:

- a) “å lage ei jamførende oversikt over korleis moderne importord blir behandla i språka i Norden (dvs. i bruk og normer),
- b) å skaffe generell innsikt i vilkår for språkholdningar og spesiell innsikt i holdningane til importord i Norden

I tillegg til dette grunnforskningsmålet har prosjektet også som intensjon at

- c) Nordisk språkråd og dei nordiske språknemndene skal kunne drøfte og ta avgjerder om mål og middel i språkarbeidet på grunnlag av innsiktene under a) og b).”

I de fem undersøgelser som præsenteres i denne bog ligger vægten på beskrivelsen af afløsningsord i dansk, finsk, finlandssvensk, islandsk, norsk og svensk. Finlandssvensk behandles i den samme artikel som svensk.

2. *Importord og afløsningsord*

Der hersker ikke enighed om hvilken betydning begrebet *afløsningsord* har. Det findes ikke som opslagsord i *Den danske ordbog* fra 2003 og heller ikke i en lidt ældre udgave af *Nudanske ordbog* (1999). Ordet er ikke gammelt i dansk, det ser ud til at forfatteren Knud Hjortø brugte det for første gang i sin *Afløsningsordbog* fra 1933 (Hansen 1999: 91). Han lagde vægt på at hans afløsninger var rigtige afløsninger og ikke oversættelser (Hansen & Lund 1994: 126). I nynorsk bruges termen *avløysarord* og i svensk *ersättningsord*.

Om termen *importord* er man nogenlunde enig. Et importord er således enten et låneord eller et fremmedord (Hansen & Lund 1994: 32, se også Sandøy 2000: 21). Låneord og fremmedord definerer Hansen & Lund på følgende måde (1994: 31–32):

- *Låneord* er ord, der er hentet ind i dansk fra andre sprog, men som i deres lydlig struktur, deres stavning og bøjning ikke afviger fra arveordene.
- *Fremmedord* er ord, der er hentet ind i dansk fra andre sprog og som i deres lydlig struktur, deres stavning og bøjning afviger fra arveordene.

I *Nordiske leksikografiske ordbok* fra 1997 er fremmedord ikke et opslagsord, men derimod “lånord” (1997: 178), som defineres som “et ord der er blevet optaget fra et andet sprog og har tilpasset sig så godt at det med hensyn til retskrivning, udtale og bøjning bliver anset som en integreret leksikalsk enhed” (se også Guðrún Kvaran 2001: 127).

Ifølge *Politikens nudanske ordbog* (1990: 462) bruges fremmedord især om låneord, der vedblivende føles fremmede. Denne beskrivelse støtter sig til *Ordbog over det danske sprog* fra 1923 (spalte 1268) hvor der står at “et fremmedord er et ord, der er optaget fra andet sprog; især om ord der føles som fremmede.”

Helge Sandøy definerer i sin beskrivelse af *MIN* (kapitel 1.1) begreberne *importord* og *afløsningsord* på følgende måde:

“Med *importord* er det meint ord som blir tekne inn frå eit anna språk (f.eks. *foodprocessor*). Eit import blir *tilpassa* når det får ein skrivemåte og ein uttale som er i samsvar med skrive- og uttalemønstret i dei heimlege og tradisjonelle orda (f.eks. *sekki*, *sjekk*, *kekke*, *tékki* for engelsk *check*). [...] Eit *avløysarord* er eit ord laga på grunnlag av tradisjonelle ord i språket for å avløysa importordet, f.eks. *tilbakemelding* og *kollisjonspute*. Avløysarord er altså ikkje rekna som importord, sjølv om dei i andre samanhengar blir kalla “indirekte lån”. Desse orda kan sjåast på som eit tiltak mot importorda, og derfor er dei av interesse i dette prosjektet.” (1999).

I afsnit 2.2. bliver *afløsningsord* forklaret nærmere:

“Eit avløysarord er altså ord som blir laga anten spontant eller gjennom systematisk språkrøktarbeid for å erstatte eit importord. Dette er uttrykk for den leksikalske purismen. Denne delgranskinga skal dermed avdekkje effekten av ‘mottiltaka.’” (1999).

Pia Jarvad er af en anden opfattelse i sin artikel i bogen *Med ‘bil’ i Norden i 100 år* (2003: 25). Hun nævner Helge Sandøys eksempler *feedback* > *tilbakemelding* og *snowboard* > *snøbrett*, som efter hendes mening er det som på dansk kaldes indirekte (oversættelses)lån, og “som i dansk tradition næppe opleves som prototypiske afløsningsord”. Før havde Pia Jarvad skildret indirekte lån og betydningslån således:

“Indirekte lån er de tilfælde hvor et ord er dannet af dansk materiale, men har sin baggrund i et andet sprog. I mange tilfælde kan man skelne mellem oversættelseslån og betydningslån. Oversættelseslån er ord og udtryk der er en mere eller mindre tæt oversættelse af et fremmed ord [...] Betydningslån er et dansk ord eller udtryk som får ny betydning under indflydelse af det tilsvarende engelske ord.” (1995: 60)

Erik Hansen skrev en artikel om “Det gode afløsningsord” (1999) hvor han skelner mellem oversættelser (f.eks. *armslængdeprincip* i stedet for *arms’s length principle*) og omsætninger (f.eks. *bretsejlad*s i stedet for *surfriding*). *Armslængdeprincip* er en oversættelse, *bretsejlad*s omsætning, d.v.s. der handler det sig om en anden gengivelse af det engelske ords indhold. Han siger om afløsningsord:

“Ved et afløsningsord kan man da forstå et ord af dansk struktur som erstatter et fremmedord der findes i sproget, eller som indføres for at undgå optagelsen af et nyt fremmedord. Afløsningsordet er enten oversættelse eller omsætning.” (1999: 91)

Her kan også begrebet betydningslån tilføjes (Hansen & Lund 1994: 47–49). I Island er de fleste ikke vant til at skelne mellem låneord og fremmedord. Alle ord af fremmed oprindelse er hos almenheden *tökuord*, d.v.s. ord lånt fra et andet sprog uanset hvor tilpassede de er. I den senere tid er forskere dog begyndt at bruge enten *framandord* eller *aðkomuord* for ord som endnu føles fremmede, og *tökuord* kun om de ord som er helt tilpassede.

I MIN-undersøgelsen af importord og afløsningsord har man valgt at bruge begrebet *importord* såvel for fremmedord – som vedblivende føles fremmede – som for låneord – dvs. ord af udenlandsk oprindelse som til dels er tilpassede. I de fem undersøgelser bruges termerne *afløsningsord*, *avløysarord* og *ersättningsord* i den betydning som er beskrevet hos Sandøy, selv om denne brug af termen er bredere end man er vant til i de enkelte lande, f.eks. i Danmark og Sverige (se f.eks. Jarvad, afsnit 3.1.).

3. Projektet “afløsningsord” i de nordiske sprog

Oprindelig skulle undersøgelsen af afløsningsord dække såvel skriftsproget som talesproget, og hovedvægten skulle ligge på sammenligning af importord og afløsningsord. Det viste sig at en undersøgelse af talesproget var for tidkrævende. Derfor koncentrerede deltagerne sig om skriftsproget alene. Deres opgave var at sammenligne brugen af enkelte importord og afløsningsord og undersøge hvorledes ordene svarer til hinanden.

I den kvantitative analyse skulle deltagerne tage hensyn til genrer, fagområder og tempo lige som det blev gjort i den del af undersøgelsen som gjaldt omfanget af importord i aviser (Selback & Sandøy 2007). Hensigten var at bruge de avistekster som blev valgt til denne del, men også de ordlister som opstod ved excerpering af teksterne (se 4. afsnit). Tidsperioden som blev valgt, er den samme.

I den kvalitative analyse skulle deltagerne prøve at vurdere om de afløsningsord som bliver foreslået eller lavet spontant og får plads i sproget, har specielle sproglige egenskaber som adskiller dem fra andre ord som ikke bliver accepteret, eller om det er noget andet som indvirker på sprogbrugernes valg.

Det var disse kriterier man startede med efter at have fået materiale fra de excerperede aviser. Det stod hurtigt klart at metoden med at bruge materiale fra de valgte aviser ikke rakte til en acceptabel sammenligning mellem sprogene, og at det var nødvendigt at finde en anden metode som kunne give mere tilfredsstillende resultater (se 4. afsnit). Fem deltagere har arbejdet på projektet. Pia Jarvad (København) beskæftigede sig med det danske materiale, Hanna Hakala (Helsingfors) med det finske. Guðrún Kvaran (Reykjavík) arbejdede med den islandske undersøgelse, Helge Omdal (Universitetet i Agder) med den norske, og Åsa Mickwitz (Helsingfors) behandlede såvel det svenske som det finlandssvenske materiale. I den sidste artikel i bogen er der gjort et forsøg på at sammenligne resultaterne selv om de forskellige databaser som stod til rådighed, gjorde denne opgave vanskelig.

4. Materiale

Som det allerede er fremgået skulle den her behandlede del af projektet bygge på den mængde importord som blev indsamlet fra et vist antal aviser (Selback & Sandøy 2007). Aviserne skulle stamme fra årene 1975 og 2000, og de undersøgte numre var fra 4. april og 9. september i alle de respektive lande. Grunden dertil var at aviserne til dels ville skrive om de samme begivenheder.

Resultaterne var som forventet ganske forskellige. Den norske liste havde de fleste importord per 10 000 løbende ord (111) medens den korteste liste stammede fra Island (17). Den korte islandske liste kommer ikke bag på nogen, skriftsproget i Island er præget af den lange tradition for sproglig purisme, og en god del af importordene stammede fra annoncer og ikke fra artikler i aviserne. Den næststørste liste var den svenske (109), nummer tre var den danske (84) og den finlandssvenske den fjerde (64). Antal importerede ord per 10 000 ord for finsken blev ikke taget med da annoncetekster kun blev excerperet i to finske aviser, mens de blev excerperet i alle aviserne i de øvrige lande (Selback & Sandøy 2007).

Tabel 1: Frekvensen af moderne importord fra både redaktionelle tekster og annoncer

	<i>Antal importerede ord</i>	<i>Antal importerede leksemer</i>	<i>Samlet antal af løbende ord</i>	<i>Antal importerede ord per 10 000 ord</i>
Islandsk	507	301	297 847	17
Norsk	6 680	2 075	602 919	111
Dansk	2 964	1 324	353 547	84
Sverigesvensk	4 895	1 970	449 829	109
Finlandssvensk	1 541	764	242 511	64
Finsk (red. tekst / annoncer) ¹	882 / 401	543 / 250	410 656 / 60 980	22 / 66

Med de færdige lister på computeren og avisteksterne som baggrundsmateriale kunne deltagerne begynde deres undersøgelser af forholdet mellem importord og afløsningsord.

5. Valg af metode

I dette delprojekt stod vi over for store metodiske udfordringer, idet der os bekendt ikke findes tilsvarende komparative undersøgelser af sprogs ordforråd. Hvad og hvordan skal man registrere og tælle når både ord og betydninger er så forskellige i de sprog man ønsker at sammenligne? Arbejdet i projektgruppen blev derfor nødvendigvis præget af mange metodiske diskussioner og udprøvninger. Da deltagerne begyndte at arbejde med deres avismateriale, blev de snart enige om at importordene fra de excerperede aviser ikke var tilstrækkelige til en sammenligning af afløsningsordenes stilling i de enkelte lande da materialet var fra så vidt forskellige betydningsområder. Derfor besluttede de at vælge ord fra det indsamlede materiale fra avisteksterne til en fælles liste som kunne undersøges nærmere. Alle havde adgang til de avistekster som deres lister var baseret på, og kunne slå ordene op hvis der var noget som ikke var helt klart. Da listen var færdig, bestod den af 138 ord med forslag fra alle deltagerne. Hver og en havde foreslået en del ord som havde et modsvarende afløsningsord i det pågældende land. Fra Danmark kom der 48 ord, fra Finland 35, fra Island 20, fra Norge 25 og fra Sverige 26, i alt 154 ord. Nogle gange blev det samme ord foreslået af mere end en deltager, så forslagene var lidt flere end ordene på listen. Ideen med fælleslisten var at man på denne måde kunne sammenligne sprogenes villighed til at bruge afløsningsord i stedet for importord, enten som direkte oversættelseslån og nye hjemlige ord, eller ved at give gamle ord en udvidet betydning og se om der var forskel mellem sprogene.

¹ Tallene for redaktionelle tekster og annoncer er angivet sådan fordi annoncerne blev excerperet fra kun én avis.

Antallet af forslag varierede sikkert på grund af at mængden af de excerperede leksemer fra de valgte aviser var meget forskellig, som ses på tabel 1. På den danske liste er antallet af importerede leksemer f.eks. 1324, på den islandske liste 301, på den svenske 1964, på den norske 2075, på den finlandssvenske liste 764, og på den finske i alt 793 (Selback & Sandøy 2007).

Når listen var færdig, skulle hver og en følge arbejdsregler som blev lavet i begyndelsen af arbejdet:

- undersøge ordenes alder i sproget så grundigt som muligt ved hjælp af databaser og ordbøger
- undersøge i hvilke typer tekster og i hvilke omgivelser ordene forekommer
- finde ud af hvilke metoder der bruges ved dannelsen af afløsningsord

De første to opgaver gælder såvel importord som afløsningsord.

Deltagerne var endnu ikke helt tilfredse med deres materiale. De mente at for mange af forslagene kun gjaldt et eller to sprog, og at det ville give bedre resultater hvis man valgte specielle områder til nærmere undersøgelse og sammenligning. De blev derfor enige om at vælge fire ganske almene områder hvor man kunne forvente at der allerede eksisterede en del afløsningsord i alle seks sprog. Disse områder er *IT*, *mad*, *boldspil* og *ungdomsmusik*. Igen foreslog alle deltagerne ord inden for hvert område, og fra disse forslag blev der valgt ti ord til hvert område som alle skulle arbejde med. Nu bestod undersøgelsesmateriale af 138 ord på fælleslisten og 40 ord fra de fire områder. For at få et lignende resultat blev det besluttet at søge først og fremmest i databaser med avismateriale. Eksemplerne burde ikke være ældre end 1945. Vedrørende ordenes alder i sproget kunne ordbøger og andre kilder bruges som hjælpemidler.

Tre ord fra holdningsprojektet skulle også undersøges ekstra på samme måde som de 178 allerede valgte ord. Disse tre ord er *bodyguard*, *design* og *e-mail*.

De to lister der blev arbejdet med, er følgende:

Fælles liste:

ABS (anti break lock system)	boom	cool
aids	boss	co-pilot
airbag	boutique	country
airguide	boy	cover
antiquary	boyband	cross/motocross
backing	brainstorming	cruisecontrol
bag	browser	dance
black	bulimia	darling
black - white	campus	data warehousing
blend, v.	cassette	deadline
blend, subst.	CD	design, v.
bodylotion	celiac (disease)	design, subst.
book	classic	destination
booking	coach	digital scan
	color CD	discjockey

display	mascara	SMS-service
DVD	match	software
e-mail	media	spam
e-mail-address	mail	spoiler
e-mail-account	milkshake	stand in
entertainment	modem	station car
exit	net	stereo
facility	NHL-hockey	stress
fax	operator	supporter
feedback	out	surf
frontrunner	party	swimmingpool
gay	perfectionist	tagliatelle
girl	performance	talk show
head (i bil)	playoff	tape
helpdesk	pocket book	teen-age
HIV	pommes frites	test
icon	poster	tie-break
image	PR	timer
in	print v.	video
insider	print subst.	WAP-technology
integration	printer	web
internet	racism	webmaster
joystick	recycling	western
jukebox	rock'n roll	widescreen
keyboard	roots	wildcard
knowhow	safetycar	wool
lift	scanner	workshop
light	second hand	world
live	second-hand shop	world cup
lookalike	seminology	zoom
LP	shaver	
manual	skateboard	

*Tematisk liste:**IT:*

1. attachment
2. back-up
3. cracker
4. discette
5. download
6. homepage
7. junkmail
8. laptop
9. monitor
10. surf

Mad:

1. broccoli
2. cornflakes
3. croissant
4. fastfood
5. food processor
6. junkfood
7. ribeye
8. sandwich
9. snack
10. zucchini
(squash)

Boldspil:

1. basket
2. bowling
3. corner
4. green
5. offside
6. quarterback
7. squash
8. team
9. time-out
10. volleyball

Ungdomsmusik:

1. disco
2. DJ
3. DVD-player
4. fan club
5. hiphop
6. idol
7. new age
8. rap
9. scratch
10. sound effect

6. Tilgængelige databaser og andre kilder

Et af de største problemer i undersøgelsen af de 178 ord er at det materiale og de databaser som stod til rådighed, var ganske forskellige fra det ene land til det andet. I Danmark var perioden fra 1945 til 2000 allerede ganske godt beskrevet i danske ordbøger (Jarvads artikel 3.3.), og den danske undersøgelse profiterede deraf.

I Finland var der mulighed for at søge i den finske database CSC, men kun i aviser fra 1991 og senere. Hanna Hakala valgte derfor at anvende aviser fra årene 1998–2000. Hun peger i sin artikel (kap. 6) på at ikke alle finske aviser findes i CSC, f. eks. ikke landets største avis, *Helsingin Sanomat*. Hun søgte også ordene i ordbøger og andre kilder som kunne være til hjælp.

Hvad aviser angår er der i Island kun mulighed for at søge i landets største avis, *Morgunblaðið* (herefter Mbl), som er tilgængelig på nettet fra 1913 til 2006 og derfor dækker hele perioden. Avisen er ret konservativ og puristisk og giver derfor ikke det helt rigtige billede af importordenes anvendelse i sproget. Den blev dog den primære kilde til undersøgelsen. Ordene blev også undersøgt i Orðabók Háskólans (Institut for leksikografis) databaser, i Sprogsekretariatets datbank og i tilgængelige ordbøger for at få lidt mere materiale.

I Norge var der mulighed for at søge i forskellige tekstbaser. Helge Omdal peger dog på (afsnit 4.3.) at det største avismateriale er fra de seneste år. De to vigtigste baser er tekstarkivet ATEKST med tekster fra 1984 og *Norsk avis-korpus* med tekster fra de allerseneste år.

I Sverige blev der valgt aviser fra 1975, 2000 og 2003 og søgt i fire databaser, tre for svensk i Sverige og i tillæg én for svensk i Finland. Disse baser er blandet avismateriale fra 1976 (Press 76), *Svenska Dagbladet* fra 2000, *Göteborgs-Posten* fra 2003 og *Huvudstadsbladet* fra 1999.

Det er klart at det materiale som de enkelte deltagere havde til rådighed, var vidt forskelligt. Perioden, som hele det nordiske projekt bygger på, er fra 1945 til 2000, og den gælder derfor også for de importord som er udvalgt til undersøgelsen af eventuelle afløsningsord. En rigtig sammenligning af resultaterne er derfor ganske vanskelig på grund af det datamateriale enkelte deltagere havde til rådighed. I Danmark og Island var der mulighed at søge eksempler fra hele perioden, selv om de puristiske tendenser i Mbl indskrænkede resultaternes repræsentativitet. De andre lande måtte nøjes med yngre materiale.

7. Sprogpolitikens rolle

Sprogpolitik i de respektive lande spiller en stor rolle i de forskellige landes holdninger til importord og har en betydelig indflydelse på resultaterne af undersøgelsen af afløsningsord. Undersøgelserperioden er meget vigtig for de nordiske sprog. Engelsk indflydelse er vokset betydeligt og forbindelsen til de engelsktalende nationer taget til. Reaktionen blev ikke de samme overalt i Norden.

I Danmark var der i en periode en negativ holdning til dansk (og skandinavisk) sprogrøgtarbejde når det gjaldt at danne afløsningsord til importord, især ord fra engelsk. I 1988 påstod Else Bojsen at alle forsøg de sidste 100 år på at lave nye

nordiske afløsningsord havde været forgæves (1988: 39). Jørn Lund havde nogenlunde den samme opfattelse da han skrev at Dansk Sprognævn ikke principielt var imod importord overhovedet (1991: 85), og to år før havde han påstået at det ikke var muligt og heller ikke ønskeligt at stå i vejen for importord (1989: 101). I de senere år har situationen ændret sig, og afløsningsord har fået deres plads i den danske debat. Den negative holdning har sikkert påvirket den periode som C-delen omfatter.

I Finland har sprogpurismen været herskende fra begyndelsen af det 19. århundrede, og efter adskillelsen fra Sverige blev der dannet et væsentligt antal nye finske ord i stedet for svenske. Såvel det finske sprogsekretariat som almenheden interesserer sig for orddannelse og for afløsningsord hvad der sætter sit præg på ordforrådet.

I Island har sprogpurister været aktive i meget lang tid og har også sat deres præg på ordforrådet. Længe kæmpede man imod dansk indflydelse med gode resultater hvad skriftsproget angik, mens danske ord og udtryk levede udmærket i talesproget (og mange lever endnu). Det samme gælder engelsk og amerikansk indflydelse i dag. Derfor er det svært at undersøge importordenes stilling i sproget. Man ved at de lever i talesproget, medens det er sværere og ofte ganske svært at finde dem på tryk. Det kan klart ses i Mbls database.

I Norge er sprogpoltikken også ganske stærk når det gælder det daglige ordforråd. Ifølge Omdal (afsnit 3) er situationen en anden når det drejer sig om problematikken omkring sprogrensning. Der findes der få fastsatte normer for hvilken slags afløsningsord der skal bruges for bestemte importord, og dette forklarer til dels de relativt få afløsningsord som fremkom ved undersøgelsen.

I Sverige er sprogpurismen i forhold til den danske relativt restriktiv, medens den er mere liberal end i Finland og Island. Dette er sikkert grunden til de ret mange afløsningsord som kom frem i undersøgelsen. Det svenske sprognævn har gjort adskillige forsøg på at vække interessen for afløsningsord, men almenheden synes at være ret åben for importord. Olle Josephson har i en artikel peget på at svenskerne er purister når det gælder retskrivning og morfologi, men ikke når det gælder ordforrådet (2003: 157). De svensktalende i Finland er mere puristiske end svenskerne og ser ud til i højere grad at ligne den finske nation og dennes holdning.

Der er skrevet ganske meget om sprogpoltikken i Norden. Et af delprojekterne i MIN handlede om "det fremmede" i nordisk sprogpoltik og normering af udenlandske ord. Resultaterne blev udgivet i en bog (Sandøy & Östman 2004) og der henvises hertil for nærmere oplysninger.

Referencer

- Bojsen, Else. 1988. Det spontane fællesskab – om nordiske afløsningsord. I: *Nyt fra Sprognævnet 1988/2*, s. 10–12.
- Guðrún Kvaran. 2001. Tanker om en islandsk fremmedordbog. I: *Nordiska studier i lexikografi* 5, s. 125–136. (Skrifter utgivna av Nordiska föreningen för lexikografi.) Göteborg: Mejerbergs Arkiv 27.

- Hansen, Erik & Jørn Lund. 1994. *Kulturens Gesandter. Fremmedordene i dansk*. Munksgaard: København.
- Hansen, Erik. 1999. Det gode afløsningsord. I: Niels Davidsen-Nielsen, Erik Hansen & Pia Jarvad (red.), *Engelsk eller ikke engelsk? That is the question*, s. 91–102. København: Gyldendal.
- Jarvad, Pia. 1995. *Nye ord – hvorfor og hvordan?* København: Gyldendal.
- Jarvad, Pia. 2003. Opkomling, stenalder, nørd og regneark – om danske afløsningsord i nyordsdannelsen og deres gennemslagskraft. I: Helge Sandøy (red.), *Med 'bil' i Norden i 100 år. Ordlaging og tilpassing av utalandske ord*, s. 24–32. (Moderne importord i språka i Norden I.) Oslo: Novus forlag.
- Josephson, Olle. 2003. Prowsy crights eller prausi krajts? I: *Boken om våra modersmål. Festskrift till Mikael Reuter på hans 60-årsdag den 17 maj 2003*, s. 156–168. Esbo: Schildts Förlags Ab.
- Lund, Jørn. 1989. Tak for lån. I: *Sprog i Norden 1989*, s. 94–101.
- Lund, Jørn. 1991. Statsstyring, markedsmekanismer og brugsbehov. I: *Sprog i Norden 1991*. Copenhagen. 16-27.
- Nordisk leksikografisk ordbok*. 1997. Red. Bergenholtz, Henning et al. Oslo, Universitetsforlaget.
- Nyström Höög, Catharina. 2005. *Teamwork? Kan man lika gärna samarbeta. Svenska åsikter om importord*. (Moderne importord i språka i Norden IX.) Oslo: Novus forlag.
- Ordbog over det danske sprog*. 1919–1954. I–XXII. København: Gyldendalske boghandel, Nordisk forlag.
- Politikens nudanske ordbog*. 1990. 14. udgave. København: Politikens forlag.
- Sandøy, Helge. 1999. *Moderne importord i språka i Norden. Ei gransking av bruk, normer og språkholdningar*. Prosjektskisse. 11. 11. 1999. (Sidst hentet fra webben 9. 8. 2006). <http://www.moderne-importord.info/>
- Sandøy, Helge. 2000. *Lånte fjører eller bunad? Om importord i norsk*. Oslo: Landslaget for norskundervisning LNU/ Cappelen akademisk forlag.
- Sandøy, Helge (red.). 2003. *Med 'bil' i Norden i 100 år. Ordlaging og tilpassing av utalandske ord*. (Moderne importord i språka i Norden I.) Oslo: Novus forlag.
- Sandøy, Helge & Jan-Ola Östman. 2004. *“Det främmande” i nordisk språkpolitik. Om normering av utländska ord*. (Moderne importord i språka i Norden II.) Oslo: Novus forlag.
- Selback, Bente & Helge Sandøy (red.). 2007. *Fire dagar i nordiske aviser. Ei jamføring av påverknaden i ordforrådet i sju språksamfunn*. (Moderne importord i språka i Norden III.) Oslo: Novus forlag.